

คำวินิจฉัยของประธานศาลฎีกา

ปัญหาว่าวุฒิสภามีอำนาจตามรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบแก่บุคคลที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๕ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่นั้น เห็นว่า ตามหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ ประกอบมาตรา ๑๓๕, ๒๕๖ และ ๒๕๗ มีเจตนารมณ์ชัดเจนว่าไม่ประสงค์ให้องค์กรใดองค์กรหนึ่งมีอำนาจเด็ดขาดในการกำหนดตัวบุคคลที่จะเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมด หากแต่ได้แบ่งแยกให้องค์กรสำคัญของชาติรวม ๓ องค์กร ทำหน้าที่พิจารณาเลือกบุคคลตามสัดส่วนและจำนวนคน ดังนี้

๑. ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวน ๕ คน

๒. ที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวน ๒ คน

๓. วุฒิสภาเลือกผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ จำนวน ๕ คน และผู้ทรงคุณวุฒิสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน ๓ คน ตามบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสนอ

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของแต่ละองค์กรไว้แตกต่างกัน คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะได้รับเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจากแต่ละองค์กรก็ต่างกัน กล่าวคือ เฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิสถาปัตยกรรมศาสตร์และรัฐศาสตร์ที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภามาตรา ๒๕๕ (๓) และ (๔) เท่านั้น ที่มาตรา ๒๕๖ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามไว้ และมาตรา ๑๓๕ ก็บัญญัติให้วุฒิสภาแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๗ ซึ่งก็คือบุคคลตามมาตรา ๒๕๕ (๓) และ (๔) เท่านั้น หาได้บัญญัติให้ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลตามมาตรา ๒๕๕ (๑) และ (๒) ไม่ อีกทั้งบุคคลที่ได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุด ตามมาตรา ๒๕๕ (๑) และ (๒) รัฐธรรมนูญก็ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามไว้ไม่ ทั้งนี้ เพราะบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๕๕ (๑) และ (๒) ก็ต้องมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายเฉพาะของแต่ละองค์กร ซึ่งเหมาะสมเพียงพอที่จะเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้อยู่แล้ว เมื่อมาตรา ๑๓๕ ไม่ได้ให้อำนาจวุฒิสภาแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๕ (๑) และ (๒) วุฒิสภาย่อมไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับประวัติและความประพฤติรวมทั้งพยานหลักฐานอันจำเป็นที่อาจพิสูจน์ข้อเท็จจริงของบุคคลดังกล่าวนั้น จึงไม่อยู่ในวิสัยที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบแก่การเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของบุคคลเหล่านั้นได้

เมื่อรัฐธรรมนูญได้จําแนกคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีพิจารณาเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแต่ละองค์กรไว้แตกต่างกันดังกล่าว จึงแสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้ชัดเจนว่า องค์กรผู้ทำหน้าที่เลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ องค์กรดังกล่าว ย่อมมีอำนาจเป็นอิสระจากกัน และต่างฝ่ายต่างมีอำนาจเป็นของตนเองอย่างเด็ดขาด หาใช่จะให้อำนาจวุฒิสภาเป็นองค์กรสูงสุดที่จะตัดสินชี้ขาดในการพิจารณาว่าจะให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบแก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดเลือกไม่ ดังนั้น เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดเลือกบุคคลเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๕ (๑) หรือ (๒) แล้ว ก็ควรปฏิบัติตามนั้น วุฒิสภาไม่มีอำนาจพิจารณาเป็นอย่างอื่นได้อีก

ส่วนที่มาตรา ๒๕๕ วรรคแรกบัญญัติให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามคำแนะนำของวุฒิสภานั้นไม่อาจแปลความหมายได้ว่าวุฒิสภามีอำนาจที่จะให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบได้ด้วย ทั้งนี้เพราะมาตราใดที่รัฐธรรมนูญจะบัญญัติให้องค์กรใดมีอำนาจให้ความยินยอมหรือให้ความเห็นชอบ ก็จะบัญญัติไว้ชัดเจน เช่น กรณีร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็ แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาตามมาตรา ๙๒ หรืออำนาจของสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาให้ความเห็นชอบแก่บุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๐๒ เป็นต้น ดังนั้น หน้าที่การถวายคำแนะนำของวุฒิสภามาตรา ๒๕๕ จึงเป็นเพียงหน้าที่ตามแบบพิธีที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้วุฒิสภากระทำ เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงพิจารณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งบุคคลเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๕ (๑) และ (๒) เท่านั้น หาได้มีผลทำให้วุฒิสภามีอำนาจที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบแก่บุคคลดังกล่าวนี้ไม่ เพราะหากมีอำนาจเช่นนี้ก็เท่ากับว่า นอกจากวุฒิสภาก็จะมีอำนาจเลือกบุคคลตามมาตรา ๒๕๕ (๓) และ (๔) แล้ว ยังมีอำนาจเลือกบุคคลตามมาตรา ๒๕๕ (๑) และ (๒) อีกด้วย ย่อมขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาข้างต้น

นายศักดิ์ดา โภกขมรรคกุล

ประธานศาลฎีกา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ